

שאלות ותשובות בנושא "פנסיה חובה לעצמאים"

רקע:

לפני מספר ימים אושר בכנסת חוק ההסדרים הכולל מספר תיקוני חקיקה שמכונים "פנסיה חובה לעצמאים" או "אבטלה לעצמאים" או "חסכון וסיוע לעצמאים" תיקוני החקיקה נוגעים לנקודות הבאות:

- חובה של עצמאי להפקיד לקופ"ג לקצבה (קופ"ג לחסכון / ביטוח מנהלים / קרן פנסיה)
- עצמאי יוכל לממש חלק מהכספים שנצברו לו במקרה של סגירת העסק בדומה לכספי פיצויים של שכיר
- שינוי במדרגות ביטוח לאומי החלות על עצמאיים - מה שיריד את נטל תשלומי ביטוח לאומי מעצמאיים בעלי הכנסות נמוכות

מהו השינוי במדרגות ביטוח לאומי, ואיך תושפע ההכנסה שלי?

השינוי בתשלומי ביטוח לאומי

הכנסה חודשית ממוצעת ¹	בט"ל כיום	השינוי	בט"ל בשנת 2017 ואילך
0 - 5,679	6.72% * הכנסתך	-3.85%	2.87% * הכנסתך
5,679 ומעלה	על חלק השכר שעד 5,679 * 6.72%	-3.85%	על חלק השכר שעד 5,679 * 2.87%
	על חלק השכר שמעל 5,679 * 11.23% חלק זה	+1.6%	על חלק השכר שמעל 5,679 * 12.83% חלק זה

השפעה על הכנסה נטו

הכנסה חודשית ממוצעת ¹	תוספת בגין הקטנת תשלומי ביטוח לאומי	הטבת מס בעת הפקדת הסכום הקבוע בחוק ²	סכום ההפקדה הקבוע בחוק	סיכום
5,000	+193	0	244	בכל שנה תחסוך קרוב ל-3,000 ש"ח, אך ההכנסה הפנויה שלך תקטן ב-600 ש"ח בלבד
10,000	+149	2,950	804	בכל שנה תחסוך כ-9,650 ש"ח, אך ההכנסה הפנויה שלך תקטן בכ-4,900 ש"ח בלבד
15,000	+69	3,377	804	בכל שנה תחסוך כ-9,650 ש"ח, אך ההכנסה הפנויה שלך תקטן בכ-5,450 ש"ח בלבד

מה יוצא לי מזה?

- ההפקדה בקופת הגמל תקנה לך חסכון שימשמש אותך לגיל הפרישה וכן למקרה אבטלה. בנוסף לכך, בקרן פנסיה ובפוליסת ביטוח ישנו גם כיסוי ביטוחי למקרה פטירה וכיסוי ביטוחי לאובדן כושר עבודה.
- כעצמאי שמפקיד לקופ"ג, תהא זכאי להטבות מס, באופן שמקטין את חבות המס שלך.

¹ סכומים אלו מחושבים לפי השכר הממוצע לפי סעיף(2 ב) לחוק הביטוח הלאומי לשנת 2016

² בהנחה שאין למבוטח הכנסות נוספות כלשהן ולא מגיעות לו הטבות מס כלשהן

אז איך אדע באיזה מוצר לבחור?

- ניתן לפנות לסוכן ביטוח או יועץ פנסיוני על מנת להבין את השלכות הבחירה במוצר זה או אחר (קיימת שונות בין המוצרים בכל הקשור לעצם הכיסוי הביטוחי, חובת שילוב כיסויים ביטוחיים והסדרי הסבסוד שמעניקה המדינה בגין כספי החסכון).

מה משמעות החסכון שנצבר עבורי?

- החסכון שצבר לך ישמש אותך החל מגיל פרישה לקצבת זיקנה.
- בנוסף לכך חלק מהכסף שיופקד יצבע כ-"מרכיב חסכון למצב אבטלה" - סכום זה, בכפוף לתנאים המפורטים בחוק, ישולם לעצמאי במקרה בו הוא חדל להיות עצמאי וישמש כתחליף לדמי האבטלה.

על מי זה חל?

על כל עצמאי - למעט עצמאי שבסוף השנה עומד באחד מהקריטריונים הבאים:

- עצמאי שטרם הגיע לגיל 21
- עצמאי שהגיע לגיל פרישה מוקדמת (60)
- עצמאי חדש (ז"א מי שהפך להיות עצמאי לפני פחות מחצי שנה)
- מי שנולד לפני 31/12/1961

ואם אני לא עומד בקריטריונים (אני מתחת לגיל 21 או נולדתי לפני 1961 למשל) ואני מעוניין להפקיד, האם אהיה זכאי להטבות מס בדומה למי שנמצא בתחולת החוק?

- בהחלט. הפקדה בקופ"ג לקצבה מזכה בהטבות מס גם אם לא חלה עליך חובת ההפקדה לפי החוק ובנוסף לכך שיעורי ביטוח לאומי יחולו על כל העצמאיים בין שחלה עליהם חובת ההפקדה ובין שלא.

אז מה החובה שחלה עלי?

- חלה עליך חובה להפקיד לקופת גמל לקצבה (ז"א קרן פנסיה או ביטוח מנהלים או קופ"ג לחסכון) את הסכום המפורט מטה:

הכנסה חודשית ממוצעת ¹	סכום מינימלי להפקדה
0 - 4,732	4.45% * הכנסתך
4,733 - 9,464	על חלק השכר שעד 4,732 * 4.45%
	על חלק השכר שמעל 4,732 * 12.55% חלק זה
9,464 ומעלה	805 ₪

- ואם אני כבר מפקיד לקרן פנסיה / ביטוח מנהלים / קופת גמל - מעולה! אתה צריך להקפיד שסכומי ההפקדה שלך אינם נמוכים מהרשום בטבלה.
- כעצמאי אינני יודע מה תהיה ההכנסה השנתית / החודשית הממוצעת שלי - כיצד מצופה ממני לפעול?

- ניתן להפקיד את ההפקדה ברמה חודשית, דבר זה אף יבטיח את הרציפות בכיסויים הביטוחיים ככל שקיימים בקופה שבחרת. - במקרה של חוסר ודאות לגבי ההכנסות ניתן לבצע הפקדה חודשית מסויימת על בסיס הערכה ולהתאים את ההפקדה בסוף השנה. על מנת לעמוד בהוראות החוק באפשרותך לבצע את ההפקדה בסמוך לתום שנת המס, אולם מומלץ לבחון את משמעויות ההפקדה השנתית על רציפות הכיסוי הביטוחיים.
- שנית - ככל שלא הפקדת את הסכום הדרוש תשלח אליך הודעה מטעם הרשויות לאחר הגשת הדו"ח השנתי ובה יפורט הסכום שאותו הנך נדרש להשלים.

ממתי צריך להתחיל להפקיד?

- חובת ההפקדה על פי החוק מתחילה בשנת 2017.
- אז האם החל מינואר 2017 תחול עלי חובה לבצע הפקדה שוטפת? לא עליך להפקיד במהלך שנת 2017 הפקדה בשיעורים הנדרשים ביחס להכנסותיך החל מתחילת השנה, עם זאת החוק לא קובע את מועד בתוך השנה. אנו ממליצים להיעזר בסוכן הביטוח שלך או ביועץ פנסיוני על מנת לקבל את ההחלטה המיטבית לגבי גובה ההפקדה ומועדה.

¹ סכומים אלו מחושבים לפי השכר הממוצע לפי סעיף 2(ב) לחוק הביטוח הלאומי לשנת 2016

אז מתי כדאי לי להתחיל להפקיד וכמה?

- חוץ מהחובה בחוק ישנם יתרונות רבים להפקדה בקופ"ג לקצבה. אנו ממליצים להיעזר בסוכן הביטוח שלך או ביועץ פנסיוני על מנת לקבל את ההחלטה המיטבית לגבי גובה ההפקדה ומועדה.

ואם לא אפקיד את הכסף / האם מישהו יאכופ את החוק הזה?

- במידה והכנסתך החודשית הממוצעת גבוהה משכר המינימום **ולא** הפקדת את הסכום הנדרש על פי החוק יתבצע ההליך הבא:
  - לאחר שתגיש את הדו"ח השנתי שלך רשות המיסים תזהה שלא הפקדת את הסכום הנדרש.
  - רשות המיסים תעביר מידע זה למרכז לגביית קנסות אגרות והוצאות ("המרכז לגבייה").
  - המרכז לגבייה ישלח לך הודעה עם הסכום שעליך להפקיד.
  - עליך להפקיד לכל הפחות את הסכום הנקוב בהודעה ולשלוח אסמכתה מתאימה למרכז לגבייה. תוך כמה זמן?
  - במידה ולא תעשה כן ניתן יהיה להטיל עליך קנס של 500 ₪.

האם יכולים להטיל עלי סנקציות נוספות? - זו הסנקציה שהוסדרה במסגרת החוק, בכל מקרה מדובר בחובה חוקית ומצע לפעול על פיה.

מה קורה אם בתקופה מסוימת אין לי הכנסות ואני לא במצב של אבטלה?

- מימוש החלק שנצבר לך בקופת הגמל במרכיב "חסכון למצב אבטלה" יהיה אפשרי במקרים הבאים:
  - סגירת העסק + אין הכנסות כעצמאי שבגינן הוא צריך להפקיד לקופ"ג
  - חדלת לעסוק במשלה ידך כעצמאי אין הכנסות כעצמאי שבגינן הוא צריך להפקיד לקופ"ג
  - הגעה לגיל פרישה

ז"א שמצב זמני בו אין לך הכנסות אינו מאפשר מימוש הכסף שנצבר במרכיב "חסכון למצב אבטלה", עם זאת קיימים "מצבי מסכנות" מסויימים המוגדרים בחוק שגם בהם יתאפשר לך לבצע משיכה של חלק מהכסף שנצבר לך ללא תשלום מס.

האם קיימת אבחנה בין עוסק זעיר/ פטור/מורשה לעניין החובה להפקיד?

- לא. כל מי שיש לו הכנסה כעצמאי חלה עליו חובת ההפקדה.

אני מרוויח סכומים מאוד נמוכים כעצמאי האם גם עלי חלה חובה?

- כן, החובה חלה על כל עצמאי שעומד בהגדרות התחולה בלי קשר לגובה הכנסותיו.

אני עצמאי ושכיר במקביל האם החובה חלה עלי?

- כן, חלה עליך חובת הפקדה ביחס להכנסותיך כעצמאי.

מה התנאים שאקבל אם אבחר בהראל?

- נציג מטעמנו יצור עמך קשר באופן מיידי על מנת להציע לך הסדר התואם למאפייני החיסכון הפנסיוני שלך.

הערות והבהרות

1. אין באמור בכתוב לעיל להוות ייעוץ פנסיוני ו/או שיווק פנסיוני כהגדרתם בחוק, ו/או תחליף לייעוץ מקצועי והתאמה אישית, אשר מתחשב בצרכים ובנתונים המיוחדים לכל אדם.
2. חבות ההפקדה, הטבות המס ושיעורי ביטוח לאומי חושבו לפי נתוני שנת 2016 והם מחושבים ביחס לעצמאי ללא הכנסות נוספות, ללא הפקדות נוספות לקופות גמל מעבר למפורט וללא זיכויים במ"ה מעבר לנקודות זיכוי לגבר תושב ישראל.